

Paulina Soszyńska

Waloryzacja turystyczno-kulturowa powiatu słupeckiego

Turystyka Kulturowa nr 6, 32-38

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Miejsca i szlaki

Paulina Soszyńska

Waloryzacja turystyczno-kulturowa powiatu słupeckiego

1. Ankieta waloryzacyjna

KATEGORIA I: Potencjalne cele turystyki kulturowej

I.A. a) Obiekty sakralne:

Historyczny zespół sakralny dużej wielkości Z(za pierwsze dwa) (6)

Opactwo w Łądzie nad Wartą (6)

Inne sanktuarium lub sanktuarium o znaczeniu regionalnym bez historycznego kultu (za pierwsze dwa) (3)

- Sanktuarium św. Krzyża w Słupcy (3)

Inna historyczna stale dostępna świątynia innych wyznań i religii (4)

- Kościół ewangelicko- augsburski, ul. Konińska 1, Zagórow (4)

Inna świątynia innych wyznań i religii Z (2)

- Synagoga w Słupcy, ul. Bożnicza 1, Słupca (2)

Inny obiekt sakralny o znacznych walorach architektonicznych (za pierwsze trzy) (4)

- kościół św. Wawrzyńca w Słupcy - gotycki (4)

- kościół par. św. Mikołaja bpa w Łądku - barokowy (4)

- kościół par. p.w. św. Jana Chrzciciela w Ciężeniu - gotycki (4)

I.A. b) Zamki i pałace:

Zamek lub pałac historyczny ZD (za pierwsze trzy) (3)

- pałac w Ciężeniu - rokokowy (3)

Zamek lub pałac stylizowany D (za pierwsze dwa) (2)

- pałac w Mieczownicy – eklektyczny (2)

I.A. c) Inne zabytkowe obiekty architektoniczne i techniczne:

Historyczny zespół urbanistyczny z rynkiem, zachowany we fragmentach (pierwsze dwa) (3)

- Słupca (3)

- Powidz (3)

Budynek o znacznych walorach architektonicznych ZD (pierwsze trzy) (4)

-dwór w Osówcu - barokowy (4)

-Dworzec kolejowy – Anastazewo (4)

-zespół pałacowy w Giewartowie (4)

Ruiny fortyfikacji miejskiej (1)

-Słupca (1)

Historyczna funkcjonująca sezonowo lub nieregularnie linia kolejowa lub żegluga (lub przystanki pośrednie linii stałej) (4)

-Gnieźnieńska Kolejka Wąskotorowa (czerwiec-sierpień), Gniezno-Anastazewo (4)

I.A. d) Obiekty militarne:

brak

Dodatkowe punkty za wszystkie obiekty wpisanych powyżej klas:

Za możliwość zamówienia przewodnika obiektowego (1)

- kościół par. p.w. NMP i św. Mikołaja bpa w Łądzie (1)
- przewodniki elektroniczne po obiekcie(za pierwsze trzy)(1)
- kościół par. p.w. NMP i św. Mikołaja bpa w Łądzie (1)
- Wersje obcojęzyczne przewodników elektronicznych (przynajmniej dwie wersje obcojęzyczne, w pierwszych trzech obiektach)(dodatkowo po 1pkt)
- kościół par. p.w. NMP i św. Mikołaja bpa w Łądzie (niemiecki, francuski)(1)
- Za bardzo dobry stan konserwacji i estetyki najważniejszych trzech obiektów(element uznaniowy) można doliczyć w sumie od 1 do 2 punktów dla całego regionu)
- 2 punkty (Łąd, Ciężęń, Łądek, Słupca)

I.B. Miejsca historyczne lub znaczące:

I.B. a) Budowle historyczne i monumenty:

- Miejsce związane z biografią osób o regionalnym znaczeniu (pierwsze dwa) (1)
- dom Apolinarego Szeluty, kompozytora Młodej Polski (1)
- miejsca związane z działalnością ks. Franciszka Szczygłowskiego (1)

I.B. b) Cmentarze historyczne:

- Pojedyncze miejsce pochówku osobistości znanej w skali regionu(do trzech) (1)
- grób Apolinarego Szeluty na cmentarzu w Słupcy (1)
- Inny cmentarz zabytkowy z ciekawymi obiektami sztuki sepulkralnej (do dwóch)ZD (1)
- Cmentarz w Ciężeniu z 1830 r (1)

I.B. c) Budowle współczesne:

brak

I.C. Pojedyncze dzieła sztuki:

- Pojedyncze obiekty sztuki o znaczeniu krajowym (do trzech) (5)
- największy w Polsce zbiór masoników w Ciężeniu (5)
- Pojedyncze obiekty sztuki o znaczeniu regionalnym(do trzech)(3)
- krucyfiks gotycki w kościele św. Leonarda(rok 1500)(3)
- barokowe organy w opactwie w Łądzie z 1734r (3)
- główny ołtarz w opactwie w Łądzie z 1721r (3)

I.D. Muzea i wystawy (w tym skanseny, galerie, muzea techniki)

- Muzea o znaczeniu lokalnym (do trzech) (2)
- Muzeum Regionalne w Słupcy, ul. Warszawska 53, Słupca (2)
- Zorganizowane w ostatnim roku wystawy czasowe o zasięgu regionalnym (w sumie za pierwsze trzy) (2)
- wystawa na pamiątkę rocznicy śmierci Apolinarego Szeluty (2)
- Przy muzeach regionalnych i lokalnych punkty dodatkowe za:
- Stałe godziny otwarcia (1)
- wtorek- piątek 9.00-16.00, niedziela 14.00-18.00 (1)
- Własny materiał informacyjny , opracowania mniejsze (Broszury , foldery) (1)
- broszura (1)
- Muzeum Regionalne w Słupcy, Słupca 2005

I.E. Eventy Kulturowe:

- Regularne eventy kultury wysokiej o znaczeniu regionalnym (do dwóch) (4)
- koncerty organowe w kościele św. Wawrzyńca w Słupcy (4)

- Regularne eventy kultury masowej o znaczeniu krajowym (do trzech) (6)
–*ogólnopolski Festiwal Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej w Łądzie nad Wartą (czerwiec)(6)*
Regularne eventy kultury masowej o znaczeniu regionalnym (do trzech)(4)
–*Wawrzynki Słupeckie (4)*
–*Misteria Męki Pańskiej w Łądzie nad Wartą (4)*
–*Słupeckie spotkania z folklorem (4)*
Regularne inscenizacje historyczne lub militarne o znaczeniu regionalnym (do dwóch) (4)
–*inscenizacje w Łądzie nad Wartą (4)*
Regularne działanie na terenie regionu grup inscenizacji historycznej(z pierwsze dwie) (5)
–*Warcianie z Łądu (5)*

I.F. Funkcjonujące zakłady przemysłowe:

brak

I.G. Kulturowo znacząca oferta przyrodnicza:

- Park Krajobrazowy na terenie regionu(do trzech) (2)
–*Nadwarciański Park Krajobrazowy (2)*
–*Powidzki Park Krajobrazowy (2)*
Ogród przy rezydencji, park kultywowany (za pierwsze dwa obiekty) (2)
–*park modrzewiowy przy pałacu w Osówcu (2)*
–*park przy pałacu w Ciężeniu (2)*

I.H. Szlaki Kulturowe:

- Przebiegające przez region lub jego miejscowości materialne szlaki o znaczeniu krajowym (za pierwsze trzy)(6)
–*Szlak Cysterski - opactwo w Łądzie (6)*
Wirtualne szlaki turystyczne przebiegające przez teren regionu (do trzech) (2)
–*szlak czerwony*
Ruda Komorska - Pызdry - Łąd - Łądek, długość 28,2 km (2)
–*szlak zielony*
Słupca Mieczownica - Powidz - Skorzęcin - Piłka - Gaj - Krzyżówka, długość 51,7 km (2)

KATEGORIA II. Elementy obsługi turystycznej:

II. A. Informacja turystyczna:

brak

II.B. Infrastruktura turystyczna:

Hotele 5,4,3,2,1- gwiazdkowe hostele, schroniska , kwatery zorganizowane -(za pierwsze dwa obiekty każdej kategorii)(2)

hotele * gwiazdka:

- HOTEL „Centrum”- Słupca, ul. Sukiennicza 1, 1* (2)*

schroniska:

- schronisko Młodzieżowe SP Giewartów (2)*

kwatery zorganizowane:

- kwatery zorganizowana- pałac w Ciężeniu (2)*

- kwatery zorganizowana- Dworek Myśliwski Osowiec (2)*

Restauracja z autentyczną kuchnią regionalną (za pierwszy obiekt) (3)

- restauracja Jabłona w Powidzu (3)*

Restauracje z autentyczna krajową kuchnią tradycyjna (za pierwsze inny obiekt)(2)

–restauracja *Zapiecek* (2)

Dodatkowe punkty za restauracje otwarte po godzinie 22(za pierwszą) (1)

–restauracja *Galeria Cafe, Słupca, ul. 1000-lecia 7*(1)

Bistra, bary (za pierwszy obiekt)(1)

–*Minorka* (1)

II.C. Infrastruktura komunikacyjna:

Inny dworzec kolejowy na miejscu (za pierwszy)(2)

–*Słupca (Warszawa, Poznań, Września, Konin)* (2)

Dworzec autobusowy na miejscu (za pierwszy) (2)

–*Słupca* (2)

Autostrada lub droga szybkiego ruchu w odległości mniejszej niż 20 km (za pierwsze dwie)(4)

–*A2* (4)

Droga ekspresowa lub droga główna krajowa w odległości mniejszej niż 10 km (za pierwsze dwie) (2)

–*droga krajowa 92 Poznań – Konin* (2)

Inne połączenie bez utrudnień dla autokarów (1)

–*droga wojewódzka 466* (1)

Oferta przewozów, bryczek, i inna retro na zamówienie (1)

–*stadnina koni w Mieczownicy* (1)

II.D. Promocja turystyczna:

Samodzielny udział regionu lub innych podmiotów w krajowych targach turystycznych(za każde stoisko do trzech)(2)

–*stoisko nr A42, XIV Targi Turystyki I Wypoczynku LATO 2009 - Warszawa* (2)

KATEGORIA III: Pozostała oferta czasu wolnego:

III.A. Instytucje Kultury:

Kino stałe(za pierwszy obiekt) (2)

–*kino Sokolnia – Słupca* (2)

III.B. Atrakcje krajobrazowe:

Jeziora (Zdatne do kąpieli, dostępne) ze szlakami pieszymi/rowerowymi(pierwszy akwen) (2)

–*jezioro Powidzkie* (2)

Pomniki przyrody(za pierwsze dwa) (1)

–*„Dąb Sokół” - Giewartów* (1)

–*Gruby Dąb- Orchowo* (1)

Wieża widokowa stałe dostępna (za pierwsze dwie)(1)

–*Ciążeń* (1)

III.C. Oferta sportowa, edukacyjna i rekreacyjna:

Plaże morskie ogólnodostępne, plaże jeziorne rzeczne- (za pierwszy obiekt) (2)

–*plaże nad jeziorem Powidzkim* (2)

Stale centra sportowe z oferta ogólnodostępną (za pierwszy obiekt) (2)

–*MOSiR w Słupcy (korty tenisowe, strzelnica, boisko do piłki ręcznej, koszykowej i 3 boiska do siatkówki)* (2)

KATEGORIA IV: Inne czynniki wspierające turystykę kulturową:**IV.A. Instytucje w regionie:***brak***IV.B. Oferta turystyki zdrowotnej w regionie:***brak***IV.C. Oferta turystyki biznesowej w regionie:***brak***IV.D. Oferta shoppingu w regionie:***brak***IV.E. Zagraniczne Partnerstwa Miast i Regionów:***brak***SUMA PUNKTÓW:****I kategoria: 130 punktów****II kategoria: 29 punktów****III kategoria: 9 punktów****IV kategoria: 0 punktów****Razem za wszystkie kategorie: 168****2. Ocena regionu z punktu widzenia turystyki kulturowej**

Mikroregion słupecki posiada średni potencjał turystyczno-kulturowy. Jediną atrakcją przyciągającą większą rzeszę turystów jest Łąd nad Wartą, będący ważnym punktem materialnego Szlaku Cysterskiego. Zachwyca on nie tylko urokliwą architekturą sakralną ale i organizowanymi eventami o znaczeniu krajowym jak i regionalnym (Ogólnopolski Festiwal Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej oraz Misteria Męki Pańskiej). Powiat posiada także wiele pomniejszych obiektów ciekawych dla potencjalnego turysty do których można zaliczyć: słupeckie Sanktuarium Św. Krzyża - drewniany kościółek zachwycający niebywałą polichromią, Ciężen - dawną siedzibę biskupią, w której znajduje się największy w Europie zbiór masoników czy pałac w Mieczownicy ze stadnią i bogatą ofertą wypoczynkową. Miejsca te są położone stosunkowo daleko od siebie, co znacznie utrudnia odwiedzenie ich jednego dnia.

Ciekawe z uwagi na swoją kolekcje archeologiczną i historyczną słupeckie muzeum, nie posiada ekspozycji multimedialnych oraz ciekawszego sposobu prezentacji zbiorów.

Znacznym minusem jest praktycznie zupełny brak bazy noclegowej i gastronomicznej. Jeden hotel w centrum miasta (o standardzie jednogwiazdkowym) nie jest w stanie zaspokoić potrzeb wymagających turystów, region nie wyróżnia się także w odniesieniu do oferty kulinarnej. Tylko parę lokali oferuje tradycyjną polską kuchnię, brak zupełnie oryginalnej oferty kuchni regionalnej. Organizowane rokrocznie spotkania z folklorem stanowią jedyne odniesienie do tradycji ludowej tego obszaru.

Znaczącym atutem powiatu jest położone częściowo na jego terenie Jezioro Powidzkie, zaliczane do najczystszych w Wielkopolsce, zdatne do kąpiei. Przyciąga ono nie tylko

amatorów sportów wodnych (przystań jachtowa, regaty), ale i plażowiczów (złocisty piasek, organizowane tu turnieje piłki plażowej) czy zwolenników pieszych wypraw, którzy znajdują możliwości krajobrazowej wędrówki w przyległym do akwenu parku krajobrazowym. Cały obszar powiatu słupeckiego zachwyca piękną przyrodą, czystym powietrzem, bogatą fauną i florą. Znajduje się tu także szereg gospodarstw agroturystycznych, które konkurują ciekawą ofertą spędzenia czasu wolnego.

Słupca jako centralny ośrodek mikroregionu ma bardzo dogodne położenie, leży bowiem przy ważnym szlaku komunikacji drogowej i kolejowej relacji Berlin- Moskwa. Jak dotąd jednak nie zostało to wykorzystane jako atut turystyczny.

Dla uzyskania funduszy na rozwijanie oferty turystycznej (w tym turystyki rekreacyjnej, kongresowej i konferencyjnej, uzupełnianej przez elementy turystyki kulturowej) wskazane wydaje się poszukać zewnętrznych, w tym także zagranicznych partnerów inwestycyjnych. W pierwszym rzędzie należałoby im zaproponować udział w tworzeniu bazy noclegowej, rekreacyjnej i gastronomicznej.

Słaba promocja powiatu w postaci skromnych biuletynów i folderów sprawia, że mikroregion jest praktycznie nieznany poza bliższą okolicą, a co za tym idzie - nieczęsto odwiedzany przez turystów krajowych spoza Wielkopolski i zagranicznych.

3. Słupca i powiat jako destynacja turystyki kulturowej

Turystyka religijna:

W regionie Słupeckim znajdują się mnóstwo ciekawych obiektów sakralnych, nie tylko tych murowanych ale i ślicznych drewnianych kościółków, które są chętnie odwiedzane przez turystów. Najbardziej popularnym jest Sanktuarium Krzyża Świętego w Słupcy, które swoje początki datuje na co najmniej XVI w. Bliskość głównej trasy Września - Konin sprawia, że ilość odwiedzających jest niebywała. Kościół zachwyca nie tylko malowidłami, całe bowiem wnętrze pokryte jest polichromiami przedstawiającymi sceny z Biblii ale i zabytkowym, pochodzącym z połowy XVIII w. barokowym ołtarzem z którym związany jest kult tego miejsca. Innym ciekawym obiektem jest Opactwo w Łądzie nad Wartą, będące ważnym miejscem na szlaku cysterskim, będący perelką wielkopolskiej architektury zachwycającą blaskiem bezcennych zabytków sztuki gotyku i baroku. Poza niebywałymi freskami w samym klasztorze, zachwyca przepięknie wykończony kościół parafialny pod wezwaniem św. Mikołaja. Mikroregion obfituje w liczne ciekawe kościoły barokowe oraz gotyckie. Do najciekawszych można zaliczyć te w Słupcy, Łądku, Zagórowie, Ciężeniu czy Orchowiu.

Turystyka tematyczna:

W regionie słupeckim znajdują się wiele dworków i pałaców, które mogłyby przyciągnąć potencjalnych turystów. Są one związane nie tylko z życiem szlacheckim, ale i tak jak w Ciężeniu z działalnością biskupów poznańskich, którzy rezydentowali w tym rokokowym pałacu. Został on wzniesiony z inicjatywy Teodora Czartoryskiego, lecz nie wykończony za jego życia. To dopiero biskup Ignacy Raczyński sprawił, że nabrał on dzisiejszego wyglądu. Obecnie pałac zachęca nie tylko ciekawą architekturą, ale i największym w Europie zachodniej zbiorem masonów. Poza pałacem na uwagę zasługuje założony w XVII w. park uznany za rezerwat przyrody z widokiem na malowniczą pradolinę Warty. Elektyczny pałac w Mieczownicy zbudowany dla rodziny Chrzanowskich w II połowie XIX w. może przyciągać turystów swoją ciekawą jednokondygnacyjną zabudową ze zdobionymi dwukondygnacyjnymi ryzalitami i trzykondygnacyjną wieżą ale i zadbanym, i rozległym parkiem przylegającym do rezydencji na obszarze, którego hodowane są konie krwi arabskiej. Dwór w Osowcu - barokowy, zbudowany w 1717r, zrekonstruowany w latach 80 XIX w jako murowany, czy dwór w Giewartowie mający bezpośredni dostęp do jeziora Powidzkiego,

który poza ciekawą architekturą oferują szeroki wybór atrakcji wodnych, to tylko kilka bardziej interesujących przykładów.

Turystyka eventowa:

Wydarzenia kulturalne w mikroregionie sprowadzając się do dwóch niezwykle istotnych przedsięwzięć przyciągających rokrocznie rzesze turystów z polski i zagranicy - Ogólnopolski Festiwal Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej w Łądzie nad Wartą ,przybierające formę inscenizacji historycznej co roku o innej tematyce z kręgu średniowiecza oraz Misteria Męki Pańskiej odbywające się w Opactwie cysterskim. W samym mieście powiatowym organizowane się pomniejsze imprezy kulturalne lecz nie wychodzące raczej swoim zasięgiem poza lokalną społeczność. Wyraźnie widać , że kulturalnym centrum i magnesem na turystów jest Łąd nad Wartą.

Turystyka dziedzictwa kulturowego i archeologiczna :

W tej dziedzinie turystyki widzę ogromne szanse dla Słupcy i Łądu , jeśli tylko w umiejętny sposób zagospodarują potencjał jaki posiadają. Wymaga to z pewnością ogromnych nakładów finansowych lecz przy wsparciu władz lokalnych i powiatowych wszystko jest do osiągnięcia. Mam tutaj na myśli znaleziska na Jeziorze Słupecki , a mianowicie zespół osadniczy kultury łużyckiej. Na podstawie przeprowadzonych już badań stwierdzono, że odkrycie ma dużą wagę i stanowi ważne źródło poznania tego zespołu osadniczego porównywalnego do założenia w Biskupinie. Innym chyba nawet ważniejszym dla historii wczesnego średniowiecza jest gród w Łądzie, o którym pierwsze wzmianki pisane pochodzą z 1136r. Powstał on prawdopodobnie w X w. i był użytkowany do XII w. Jeden z głównych grodów kasztelańskich w Wielkopolsce. Istnieją także przypuszczenia ,że to właśnie Łąd był stolicą plemienia Łędzian.